TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2004. gada 18. novembrī *

Lieta C-126/03

par prasību sakarā ar valsts pienākumu neizpildi atbilstoši EKL 226. pantam, ko 2003. gada 20. martā cēla

Eiropas Kopienu Komisija, ko pārstāv K. Vīdners [*K. Wiedner*], pārstāvis, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītāja,

pret

Vācijas Federatīvo Republiku, ko pārstāv V. D. Plesings [*W.-D. Plessing*], pārstāvis, kam palīdz H. J. Prīss [*H.-J. Prieß*], *Rechtsanwalt,*

atbildētāja.

* Tiesvedības valoda — vācu.

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs P. Janns [*P. Jann*] (referents), tiesneši A. Ross [*A. Rosas*], R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], K. Lēnartss [*K. Lenaerts*] un K. Šīmans [*K. Schiemann*],

ģenerāladvokāts L. A. Hēlhuds [*L. A. Geelhoed*],
sekretārs H. fon Holšteins [*H. von Holstein*], sekretāra palīgs,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2004. gada 26. maijā,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus tiesas sēdē 2004. gada 24. jūnijā,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Savā prasības pieteikumā Eiropas Kopienu Komisija lūdz Tiesu pasludināt, ka, tā kā līgumu par atkritumu transportēšanu no izkraušanas punktiem *Donauwald* (Vācija)

reģionā uz *Munich-North* termoelektrostaciju Minhenes pilsēta (Vācija) piešķīra, pārkāpjot procesuālos noteikumus, kas noteikti Padomes 1992. gada 18. jūnija Direktīvas 92/50/EEK par procedūru koordinēšanu valsts pakalpojumu līgumu piešķiršanai (OV L 209, 1. lpp.) 8. pantā, lasot to kopā ar šīs direktīvas 11. panta 1. punktu, Vācijas Federatīvā Republika nav izpildījusi pienākumus, ko tai uzliek šī direktīva.

Atbilstošās tiesību normas

2 Direktīvas 92/50 1. panta a) apakšpunkts nosaka, ka "valsts pakalpojumu līgumi" ir līgumi, kas peļņas nolūkos rakstiski noslēgti starp pakalpojumu sniedzēju un līgumslēdzēju iestādi" un kas nav minēti to līgumu starpā šī noteikuma i) un ix) daļā.

3 Šīs direktīvas 1. panta b) apakšpunkts nosaka, ka "līgumslēdzējas iestādes" ir "valsts, reģionālas vai vietējas iestādes, publisko tiesību subjekti vai apvienības, ko izveidojusi viena vai vairākas šādas iestādes vai publisko tiesību subjekti".

4 Direktīvas 92/50 8. pants nosaka, ka "līgumus, kuru priekšmets ir I A pielikumā uzskaitītie pakalpojumi, piešķir saskaņā ar III līdz VI sadaļas noteikumiem".

5 Direktīvas 92/50 11. panta 1. punkts nosaka, ka, piešķirot valsts pakalpojumu līgumus, līgumslēdzējas iestādes piemēro procedūras, kas noteiktas attiecīgi šīs direktīvas 1. panta d), e) un f) apakšpunktā.

Fakti un pirmstiesas procedūra

6 1997. gadā Minhenes pilsēta, kas ekspluatēja *Munich-North* termoelektrostaciju, noslēdza līgumu ar privātā sektora uzņēmējsabiedrību *Rethmann Entsorgungswirtschaft GmbH & Co. KG* (turpmāk tekstā — "*Rethmann*"), saskaņā ar kuru tā (Minhenes pilsēta) uzņēmās uzticēt šai uzņēmējsabiedrībai transportēt atkritumus no izkraušanas punktiem uz šo termoelektrostaciju, ja tā (Minhenes pilsēta) saņemtu atkritumu iznīcināšanas līgumu par *Donauwald* reģionu, kas bija pakļauts paziņojumam par konkursu, ko izsludināja *AbfallwirtschaftsgesellschaftDonau-Wald mbH* (turpmāk tekstā — "*AWG Donau-Wald*"), uz kuru atsaucās Minhenes pilsēta.

7 Saņēmusi šo līgumu, Minhenes pilsēta uzticēja atkritumu pārvadāšanu *Rethmann* atbilstoši ar šo uzņēmējsabiedrību noslēgtajam līgumam, bet bez paziņojuma par konkursu par šīs darbības nodošanu saskaņā ar Direktīvu 92/50.

8 Devusi iespēju Vācijas Federatīvajai Republikai iesniegt apsvērumus šajā sakarā, Komisija 2001. gada 25. jūlijā šai dalībvalstij nosūtīja argumentētu atzinumu, kurā tā apgalvoja, ka par līgumu par atkritumu transportēšanu no izkraušanas punktiem

Donauwald reģionā bija jāpublicē paziņojums par konkursu "Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī" saskaņā ar Direktīvu 92/50. Tā aicināja šo dalībvalsti izpildīt savus pienākumus saskaņā ar Kopienas tiesībām divu mēnešu laikā pēc šī atzinuma saņemšanas. Sekojot Vācijas iestāžu 2001. gada 30. oktobra atbildei, kurā tās noliedza pienākumu neizpildi, Komisija cēla šo prasību.

Par prasību

Par valsts pienākumu neizpildi

9 Lai pamatotu savu prasību, Komisija izvirza vienu iebildumu, apgalvojot, ka ir pārkāpts Direktīvas 92/50 8. pants, lasot to kopā ar šīs direktīvas 11. panta 1. punktu, jo Minhenes pilsēta neizsludināja paziņojumu par konkursu saistībā ar šo apstrīdēto līgumu.

10 Šajā ziņā ir jāatzīmē, ka saskaņā ar Direktīvas 92/50 8. pantu, lasot to kopā ar šīs direktīvas 11. panta 1. punktu, valsts pakalpojumu līgumus, kuru priekšmets ir I A pielikumā uzskaitītie pakalpojumi, piešķir saskaņā ar III līdz VI sadaļas noteikumiem, piemērojot atklātas, slēgtas vai sarunu procedūras šīs direktīvas nozīmē.

11 "Valsts pakalpojumu līgumi" Direktīvas 92/50 1. panta a) apakšpunktā ir definēti kā līgumi, kas peļņas nolūkos rakstiski noslēgti starp pakalpojumu sniedzēju un līgumslēdzēju iestādi.

12 "Līgumslēdzējas iestādes" ir definētas Direktīvas 92/50 1. panta b) apakšpunktā kā "valsts, reģionālas vai vietējas iestādes, publisko tiesību subjekti vai apvienības, ko izveidojusi viena vai vairākas šādas iestādes vai publisko tiesību subjekti".

13 Līdz ar to Direktīvas 92/50 8. pants, lasot to kopā ar šīs direktīvas 1. panta a) un b) apakšpunktu un 11. panta 1. punktu, nosaka, ka gadījumos, kad valsts pakalpojumu līgumi ir peļņas nolūkos rakstiski noslēgti starp pakalpojumu sniedzēju un reģionālu vai vietēju iestādi, kuru priekšmets ir I A pielikumā uzskaitītie pakalpojumi, tie ir jāpiešķir, piemērojot atklātas, slēgtas vai sarunu procedūras šīs direktīvas nozīmē.

14 Šajā lietā ir jākonstatē, ka apstrīdētais līgums ir valsts pakalpojumu līgums Direktīvas 92/50 8. un 11. panta nozīmē un šis līgums bija jāpiešķir saskaņā ar šīs direktīvas III līdz VI sadaļas noteikumiem.

15 Starp Minhenes pilsētu un *Rethmann* noslēgtā līguma, saskaņā ar kuru šī uzņēmējsabiedrība uzņēmās transportēt atkritumus no izkraušanas punktiem *Donauwald* reģionā uz *Munich-North* termoelektrostaciju, priekšmets ir I A pielikumā uzskaitītais pakalpojums, kuru uzņēmējsabiedrība sniedz reģionālai vai vietējai iestādei. Tas tādējādi ir līgums, kas peļņas nolūkos rakstiski noslēgts starp pakalpojumu sniedzēju un līgumslēdzēju iestādi.

16 Šajā ziņā argumenti, uz kuriem pamatojas Vācijas valdība, lai nepieļautu šī apstrīdētā līguma kvalificēšanu par valsts pakalpojumu līgumu Direktīvas 92/50 8. un 11. panta nozīmē, nav atbalstāmi.

17 Pirmkārt, Vācijas valdība apgalvo, ka Minhenes pilsēta saistībā ar apstrīdēto līgumu nav "līgumslēdzēja iestāde" Direktīvas 92/50 1. panta b) apakšpunkta nozīmē un ka šis līgums nav "valsts pakalpojumu līgums" šīs direktīvas 1. panta a) apakšpunkta nozīmē. Atbilstoši šīs valdības domām šis līgums netika slēgts Minhenes pilsētas vispārējo interešu darbības sfēras ietvaros, bet gan atsevišķas ekonomiskas darbības, kas ir skaidri nošķirta un ir pakļauta konkurencei, proti, *Munich-North* termoelektrostacijas ekspluatēšanas, ietvaros.

18 Šajā sakarā ir jāatbild, ka saskaņā ar Direktīvas 92/50 1. panta b) apakšpunktu reģionālās vai vietējās iestādes pēc definīcijas ir līgumslēdzējas iestādes. No judikatūras izriet, ka Direktīvas 1. panta a) apakšpunkts nenošķir valsts līgumus, kurus līgumslēdzēja iestāde piešķīrusi ar mērķi apmierināt vispārējās intereses, no līgumiem, kuriem nav šāda mērķa (pēc analoģijas attiecībā uz Padomes 1993. gada 14. jūnija Direktīvu 93/37/EEK par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu piešķiršanas procedūras (OV L 199, 54. lpp.), skat. Tiesas 1998. gada 15. janvāra sprieduma lietā C-44/96 *Mannesmann Anlagenbau Austria* u.c., *Recueil*, I-73. lpp., 32. punktu). Tikpat nenozīmīgi ir tas, ka līgumslēdzēja iestāde grasās pati sniegt pakalpojumus un ka attiecīgais līgums ir vērsts uz to, lai šajā kontekstā par daļu no tās darbībām slēgtu apakšlīgumu ar trešām personām. Ir iedomājams, ka līgumslēdzējas iestādes lēmums par trešās personas izvēlēšanos tiks balstīts uz apsvērumiem, kas nav ekonomiski. No tā izriet, ka, lai arī kāda būtu apstrīdētā līguma būtība vai konteksts, tas ir "valsts pakalpojumu līgums" Direktīvas 92/50 1. panta a) punkta nozīmē.

19 Attiecībā uz argumentu, ka par *Rethmann* realizēto atkritumu transportēšanas darbību galu galā tiktu izsludināti divi konkursu paziņojumi, ir pietiekami atzīmēt, ka šī darbība ir pakļauta diviem atsevišķiem pakalpojumu līgumiem, t.i., vienam — par Minhenes pilsētas piešķirto — un otram — par plašāku atkritumu iznīcināšanas sfēru *Donauwald* reģionā, ko piešķīra *AWG Donauwald*, un ka par katru no šiem līgumiem bija jāizsludina paziņojums par konkursu, un tāpēc Direktīvas 92/50 piemērošanas rezultāts ir tāds, ka par *Rethmann* sniegtajiem pakalpojumiem bija jāizsludina divi secīgi paziņojumi par konkursu.

20 Attiecībā uz argumentu, ka šajā lietā netika izmantoti Minhenes pilsētas publiskie resursi, ir jāatzīmē, ka šāda veida lietošana nav priekšnoteikums valsts pakalpojumu līgumu noteikumu piemērošanai saskaņā ar Direktīvas 92/50 8. un 11. pantu.

21 Vācijas valdība arī apgalvo — tā kā apstrīdētais līgums ir līgums, kas noslēgts nolūkā pārdot trešajām personām, tas neietilpst Direktīvas 92/50 piemērošanas sfērā, ņemot vērā šīs direktīvas 1. panta a) apakšpunkta ii) daļu, lasot to kopā ar Padomes 1993. gada 14. jūnija nozaru Direktīvas 93/38/EEK, kas koordinē līgumu piešķiršanas procedūras subjektiem, kuri darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un telekomunikāciju jomā, 7. pantu (OV L 199, 84. lpp.). Šajā ziņā, kā ģenerāladvokāts savu secinājumu 34. punktā atzīmē, ir jāatzīst, ka Direktīvas 92/50 1. panta a) apakšpunkta ii) daļa izslēdz no tās piemērošanas sfēras līgumus, kas piešķirti tajās jomās, kuras aptver Direktīva 93/38, tādēļ ka Kopienas likumdevējs vēlējās, lai uz šiem līgumiem attiektos tikai Direktīva 93/38. Nozaru Direktīvas 93/38 7. pantā noteiktais izņēmums būtu piemērojams tikai tad, ja apstrīdētais līgums būtu šīs direktīvas piemērošanas sfērā. Tā kā šis līgums neattiecas uz darbībām, kas minētas nozaru Direktīvas 93/38 2. panta 2. punktā, 7. pantā noteikto izņēmumu nevar piemērot šajā lietā.

22 Vācijas valdība arī apgalvo, ka praksē būtu neiespējami piešķirt apstrīdēto līgumu saskaņā ar Direktīvas 92/50 III līdz VI sadaļas noteikumiem, jo, lai nodemonstrētu savas tehniskās iespējas šīs direktīvas 32. panta 2. punkta c) un h) apakšpunkta nozīmē, kad *AWG Donau-Wald* izsludināja paziņojumu par konkursu, Minhenes pilsētai, iesniedzot savu piedāvājumu, vajadzēja paziņot tās personas vārdu, ar kuru tiks noslēgts apakšlīgums. Šajā ziņā ir tiesa, ka pakalpojumu sniedzējam, kas plāno pamatoties uz citu organizāciju vai uzņēmējsabiedrību resursiem, ar kuru tas ir tieši vai netieši saistīts, lai saņemtu atļauju piedalīties konkursā, ir pienākums pierādīt, ka tam tiešām ir pieejami šo organizāciju vai uzņēmējsabiedrību resursi, kuri ir nepieciešami, lai izpildītu līgumsaistības, bet kuri tam pašam nepieder (šajā sakarā skat. Tiesas 1999. gada 2. decembra sprieduma lietā C-176/98 *Holst Italia, Recueil,* I-8607. lpp., 29. punktu, Tiesas 2001. gada 12. jūlija sprieduma lietā C-399/98 *Ordine degli Architetti* u.c., *Recueil,* I-5409. lpp., 92. punktu, un Tiesas 2004. gada 18. marta sprieduma lietā C-314/01 *Siemens et ARGE Telekom, Recueil,* I-2549, 44. punktu). Šajā lietā Minhenes pilsētai jebkurā gadījumā būtu bijis iespējams veikt paātrināto slēgto procedūru saskaņā ar Direktīvas 92/50 20. pantu laikposmā no konkursa paziņojuma pasludināšanas līdz piedāvājuma iesniegšanai.

23 Vācijas valdība apgalvo, ka apstrīdēto līgumu varēja piešķirt saskaņā ar Direktīvas 92/50 11. panta 3. punkta d) apakšpunktu, izmantojot sarunu procedūru, bez iepriekšējas konkursa paziņojuma publicēšanas. Šajā sakarā ir jāatzīmē, ka, tā kā atkāpe no noteikumiem, kas paredzēti, lai nodrošinātu EKL piešķirto tiesību efektivitāti saistībā ar valsts pakalpojumu līgumiem, Direktīvas 92/50 11. panta 3. punktā ir jāinterpretē šauri un pierādīšanas pienākums par izņēmuma situāciju, kas attaisno atkāpi, ir tai personai, kura vēlas pamatoties uz šo situāciju (skat. Tiesas 2003. gada 10. aprīļa sprieduma apvienotajās lietās C-20/01 un 28/01 Komisija/Vācija, *Recueil,* I-3609. lpp., 58. punktu). Direktīvas 11. panta 3. punkta d) apakšpunkta piemērošana ir atkarīga no trīs kumulatīviem nosacījumiem. Tā pieprasa, lai pastāvētu neparedzēts notikums, galēja steidzamība, kas padara par neiespējamu ievērot citu procedūru noteiktos termiņus, un cēloņsakarība starp neparedzēto notikumu un galēju steidzamību, kas no tā izriet (skat. saistībā ar Padomes 1971. gada 26. jūlija Direktīvu 71/305/EEK par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu piešķiršanas procedūras (OV L 185, 5. lpp.), Tiesas 1993. gada 2. augusta sprieduma lietā C-107/92 Komisija/Itālija, *Recueil,* I-4655. lpp., 12. punktu, un Tiesas sprieduma lietā C-318/94 Komisija/Vācija, *Recueil,*

I-1949. lpp., 14. punktu). Šajā lietā, kā tas tika konstatēts šī sprieduma 22. punktā, Minhenes pilsētai bija iespējams veikt paātrināto slēgto procedūru (skat. saistībā ar Direktīvu 71/305 Tiesas 1992. gada 18. marta sprieduma lietā C-24/91 Komisija/Spānija, *Recueil*, I-1989. lpp., 14. punktu, un iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Itālija 13. punktu). No tā izriet, ka Vācijas Federatīvā Republika nav parādījusi, ka pastāvēja galējas nepieciešamības situācija.

24 Ņemot vērā iepriekš minēto, ir jākonstatē — tā kā līgumu par atkritumu transportēšanu no izkraušanas punktiem *Donauwald* reģionā uz *Munich-North* termoelektrostaciju Minhenes pilsēta piešķīra, pārkāpjot procesuālos noteikumus, kas noteikti Direktīvas 92/50 8. pantā, lasot to kopā ar šīs direktīvas 11. panta 1. punktu, Vācijas Federatīvā Republika nav izpildījusi saistības, ko tai uzliek šī direktīva.

Valsts pienākumu neizpildi konstatējoša sprieduma sekas

25 Vācijas valdība apgalvo — ja tiek konstatēta valsts pienākumu neizpilde, Vācijas Federatīvajai Republikai nav pienākuma lauzt jau noslēgtu līgumu.

26 Šajā ziņā ir pietiekami atbildēt — kaut gan procesā par valsts pienākumu neizpildi saskaņā ar EKL 226. pantu Tiesai ir tikai jākonstatē, ka Kopienas tiesību noteikums ir pārkāpts, no EKL 228. panta 1. punkta izriet, ka attiecīgajai dalībvalstij ir jāveic attiecīgie pasākumi, kas nepieciešami, lai izpildītu Tiesas spriedumu.

Par tiesāšanās izdevumiem

27 Atbilstoši Reglamenta 69. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriest Vācijas Federatīvajai Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā šai dalībvalstij spriedums ir nelabvēlīgs, tad jāpiespriež Vācijas Federatīvajai Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

1) tā kā līgumu par atkritumu transportēšanu no izkraušanas punktiem *Donauwald* reģionā uz *Munich-North* termoelektrostaciju Minhenes pilsēta piešķīra, pārkāpjot procesuālos noteikumus, kas noteikti Padomes 1992. gada 18. jūnija Direktīvas 92/50/EEK par procedūru koordinēšanu valsts pakalpojumu līgumu piešķiršanai 8. pantā, lasot to kopā ar šīs direktīvas 11. panta 1. punktu, Vācijas Federatīvā Republika nav izpildījusi saistības, ko tai uzliek šī direktīva;

2) piespriest Vācijai Federatīvajai Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

[Paraksti]